

VOJNA S TIHOTAPCI
PIJAČE SE NADALJUJE.PADLI STA ZOPET DVE
ŽETVI.

Župan grozi, da bo porabil vse
sila, da iztrebi tihotapstvo.

Chicago, Ill. — Gonja proti ti-
hotapeem s prepovedano pijačo
je zahtevala dve novi žrtvi in v
noči med ponedeljkom in torek-
om zopet govorile puške in pišto-
le, da prispevajo svoje poglavje
k zgodovini protitihotapske gonje
v Chicagu. Ustreljena sta bila
George Meeghan, O'Donnellov a-
gent in njegov drug Spot Bu-
cher. Sedela sta na svojem tovor-
nem avtomobilu na križišču Laf-
linove ceste in Garfieldovega bu-
levarda, ko sta bila ustreljena ob
zasledovalcev v mimodrečnem av-
tomobilu.

Sledilo je polurno streljanje,
ne da bi bil ustreljen le en zasle-
dovalec, in sicer tako vroče, kot
ga najbrže še ni doživela čilaska
policijska. Gonjo sta vodila sam po-
licijski načelnik Morgan A. Col-
lins in pa načelnik detektivov
Hughes. Na delu je bilo, ved kakor
sto uniformiranih mož, ki so ime-
li nalog od detektivskih uradov v
Englewoodu in New Cityju, naj
primejo vsakega sumljivega mo-
ža, o katerem slutijo, da je mo-
goče tihotapec s prepovedanim
pivom.

Kot se je policija lahko prepi-
šala iz svojega zasledovanja, je
zveza tihotapev nemala, in ljud-
je, s katerimi je prišla v dotiko
ter so bili pri tej gonji prijati, so
oni, s katerimi se pozna že od
prej. Tako je prišla dvojica, ka-
tero je imela že pred dnevi, a ji
je potem pobegnila. Prijeti je
bilo vseh kakih ducat avtomobil-
ov, ki so drveli mimo in so bili
sumljeni kot prevažalci opojnih
pijač. Policijski jih ni prišla za-
stoj in našla je med njimi tihota-
pece, nad katerimi je sumila že
prej.

Tihotapec so pa razdeljeni med
seboj in sicer v dve bandi, prva
je Torrijeva, proti kateri pa ima
skupina O'Donnellovih tihotap-
cev svoje navzkrižje. Slednja se
je namreč zakekla, da se hoče ma-
ščevati nad Torrijevimi tihotap-
ci, ker so ubili njenega pristaša
znanega Jerry O'Connorja pred
kakim dobrim tednom v Klepko-
vem salunu. V vojni s tihotapei
so torej preganjalec pričakovali,
da se bo pripetil še drug umor in
sicer od Torrijeve bande radi ma-
ščevanja, ali umorjena sta zopet
O'Donnellova.

Kakor izpovedujejo priče, sta
streljala na tihotapece v tovrnem
avtomobilu dva moška, katera
pa je tretji zozil na drugem
avtomobilu. Meeghan in Bucher
sta bila najbrže namenjena domov,
ko sta se vozila južno po Lafli-
novi cesti v smeri, kjer stanuje-
(Dalje na 2. strani.)

Čegava je West Vir-
ginija?

Bivši davčni komisar poroča, da
polovica države je v rokah
sunaž bivačih magnatov.

Washington, D. C. (Fed. Pres.)
— Polovica države West Virgini-
je v akrih in štiri petine države po
vrednosti je v rokah fevdalnih in
premogovniških magnatov, ki ne
žive v West Virginiji. Tako po-
roča bivši davčni komisar Town-
send.

Poročilo se glasi, da West Vir-
ginija obsega v zemljiščih 15,360,
000 akrov. Dvesto deset korporacij,
med katerimi nobena ne pose-
duje manj kot 10,000 akrov, pose-
duje v skupnem 6,035,936 akrov;
druge družbe, ki posedujejo manj
ke po 10,000 akrov, imajo v skup-
nem okrog milijon akrov sveta.
Ker te družbe posedujejo najboljša
zemljišča s premogovimi žilami,
so gospodarji štirih petin vsa-
ga bogastva v temji v West Virgi-
niji.

Townsend pravi ob zaključku:
"Korporacijam, ki imajo toliko
bogastvo v Zgodovini Virginiji, se
plača potrošiti pol milijona do-
larjev vsake štiri leta za pridobi-
te kontrole nad državno vlado."

Pregled dnevnih do-
godkov.

Amerika.

Baroni premoga ne verujejo v
Lewisove bajke o "propagandi iz
Moskve" med ameriškimi rudarji.
Država Oklahoma pod vojaško
vlado v vojni a kukluksi.

Vojna s tihotapei pijače v Chi-
cagu; dva ubita.

Predsednik Coolidge prejel
prvo prošnjo za oprostitev politič-
nih jetnikov.

Mesto Berkeley v Kaliforniji
zgorelo; 500 hiš v pepelu.

Rudarji s polja trdega premoga
odobrili harrisburško pogodbo in
končali štrajk.

Inozemstvo.

Imenovanje vojaškega gover-
nerja za Reko je razburilo Bel-
grad.

Jugoslovanske čete se zbirajo ob
bolgarski meji.

Španski diktator organizira
fašistovsko milico po Mussolinije-
vem vzgledu; vsi župani v provin-
ci Kataloniji aretirani.

Krvavi izgredi v Nemčiji se na-
daljujejo; zopet 12 ubitih.

Francija posodi novih 800 miljo-
nov frankov mali ententi za na-
kup orožja in streliva.

Silno deževje ovira seliganje
mrličev na Japonakem.

KAPITALISTI SAMI NE
VERJAMEJO LEWISU.

Vodja premogovniških baronov
pravi, da so si obdržali rudarske
unije spisalci slabo spručevalo.

LEWISOVO "ODKRIJE" JE
BUMERANG.

New York, N. Y. — Ako je
John L. Lewis, predsednik ame-
riške unije United Mine Workers
of America, upal, da se prika-
pi kapitalističnim vladarjem Ame-
rike s "raskritjem rdeče zarote"
med ameriškimi rudarji, se je
smotil. Kapitalisti, ki so že iz-
dali lepe milijone za silkanje ru-
darskega hudiča na steno, so zdaj od-
prito povedali Lewisu in njegovi
kliki, da ne verjamejo, da je tre-
tja internacionala poslala milijon
dolarjev v Združene države za o-
svajitev rudarske organizacije in
revolucionarno propagando. To
je velik udarec za Lewisa in nje-
gove starokopitne podprednike, ki
so mislili, da zasvetijo v ameriški
javnosti kot veliki patrijotje, če
naalikažo še večjega hudiča na
steno kot ga smajo kapitalisti sa-
mi.

John C. Bridon, predsednik or-
ganizacije premogovniških mag-
natov National Coal Association,
je izjavil te dni, da so članki v
United Mine Workers' Journalu,
glasilu rudarske unije, glede
"boljševiške zarote in propagan-
de" v rudarski organizaciji "ple-
kast, neuporabni in star poskus
rudarskih odborov izogniti se
odgovornosti za dejanja, katerih
bi se morali sramovati".

Bridon je še dalje in dejal, da
ni nikjer najmanjših dokazov, da
bi bili krvavi izgredi in boji v te-
ku zadnje stavke rudarjev v zvezi
s komunisti ali tretjo internacio-
nalo. Lewis je v člankih, ki so
izšli pod njegovo direkcijo, na-
mignil, da so rdečkarji povzročili
znani incident v Herrinju.

Prvič v zgodovini delavskega
gibanja v Ameriki se je zgodilo,
da je vodja velike delavske or-
ganizacije, kot je rudarska, obtožil
delavce, da so zakrivali gločine, o
katerih se ve, da so jih posredno
in neposredno skrivili kapitalisti
sami po svojih najetih in prvič
v zgodovini delavskega gibanja v
Ameriki se je zgodilo, da je vsaj
vodja velikega trsta, kot je pre-
mogov, in izjavil na sramoto vseh
starokopitnih delavskih vodite-
ljev, da radikalni delavci niso kri-
vi dejani, katera jim podtika sta-
rokopitni delavski voditelji!

Še to je moralo delavstvo do-
živeti!

VREME.

Chicago in okolica: V četrtak
deloma oblačno in hladno. Zgodaj
vetrovi. Temperatura v zadnjih
24 urah: najvišja 72, najnižja 66.
Sonce izide ob 6:32, zaide ob 6:37.

VOJAŠKE ČETE VLA-
DAJO V OKLAHOMI.MESTO JE MIRNO; VRATA
ZAKONODAJNEGA POSLOVJA
ZAPRTA.

Kukluksi zdaj mirujejo.

Oklahoma City, Okla. — Oku-
pacija glavnega oklahomakega
mesta, ki je sedež države in tako
sedež "nevidnemu cesarstvu", se
je mirno izvršila po četah gover-
nerja Waltona. Vojštvo je pre-
vzelo mesta policije, občinske po-
svetovalnice in kapitola in voja-
ški sod je prišel a poslovanjem v
priljubljeni hotela Hookins.

Governor Walton se je silno
odprijal s svojo telesno strako s
posebnim vozom do Okmulgeeja
in Henriette. Prav nalašč je bil
skoni Okmulgee, odkoder so kle-
novci pisali, da ga bodo povale-
li po smoli in kurjem perju, ako
jim pride v bližino. Rekel je, da
jim da priliko, a zgodilo se ni nič,
a tudi governor ni zapustil svoje-
ga posebnega voza.

V Henriette je bila konven-
cija delavcev, kjer je imel svoj go-
vor. Ljudstvo v tem kraju je pre-
cej vzemirjeno valed dogodkov
v Tulsa in radi tega se niso prav
nič zoperstajali uvedenju ob-
sednega stanja, o katerem vedo,
da je uvedeno le proti kukluk-
som. S potrpežljivostjo čakajo
governorjevih odredb.

Kukluksi so tihi, a vendar ima-
jo še en in sicer edini znak, da
obstajajo. Na nekem poslopu se
sveti veliki križ ob večerih, za-
stavljen iz velikega števila rdečih
električnih luči. A kakor je ljud-
stvo potrpežljivo s novimi odred-
bami, tako se zdi, da je pa me-
no uradništvo nekam nezadovolj-
no. Nепotrpežljivo so gledali na
vojštvo, kako saseda njih mestu,
a posebej se je zadovoljnost za-
pet vrnila, ko so videli, da dobi-
vajo svoja mesta nazaj.

Kakor kaka vojaška trdnjava
pa izgleda kapitol na griču izven
Oklahomakega mesta. Pri vratih
senata in posl. zbornice stoje vo-
jaške straže s nasajenimi bajoneti.
Nekdo je trdil, da je državni
poslanec, in je hotel vstopiti, a o-
sorne so ga zavrnili vojski in o-
ni mu bil dovoljen vstop.

Vojak se je opravičeval: "Ci-
vilist je rekel, da bo šel vseno
notri, a jaz sem mu rekel, da gta-
vim, da ne bo prišel notri. In res
ni prišel notri."

Že nekajkrat so skušali nekate-
ri poslanci, da bi prišli na kak
način v zakonodajno in skušali
zborovati. Tudi večerj so skušali,
a ni jim bilo dovoljeno in skleni-
li so, da bodo zborovali pa kje
drugje. Governor pa jim je od-
govoril, da bo vse poslal v celice,
če bodo skušali zborovati.

Ko človek gre po mestu, ne o-
paзи nikake spremembe, le dočaki
po cestah pri razpečevanju listov
kričeč naznanjajo vesti o "voja-
škem sodišču" ter naslove raznih
drugih meščakov se vesti.

Zadnje poročilo iz Okmulgeeja
je prišlo, da je governor prepove-
dal državni sejem, ki se je imel
tam vršiti ta teden.

FOSTER AKETIRAN.

Kansas City, Mo. — William Z.
Foster in John Mihelič sta bila tu
uretirana v ponedeljek zvečer po
končanem shodu, katerega je pri-
redil Delavski obrambni svet.

Foster je na shodu govoril o mi-
chiganskih procesih proti komu-
nistom in apeliral za prispevke v
obrambo obtožencev. Policija, ki
je bila novčena na shodu, je obto-
žila Fosterja in druge govornike,
da so pripravljali nasilno revoluc-
cijo. Foster taji, da je priporočil
kaj takega. On in Mihelič sta bila
izpuščena proti poročtvu \$1000,
kateriga je polotil zanj odvete-
nik H. S. Julian.

DEBEL SNEG V WYOMINGU.

Sheridan, Wyo. — Trideset pal-
cev snega je padlo v okolici Dome
Laka, letovišča v gorah Big
Horn. V drugih gorskih krajih je
zapadel dva čevlja debel sneg.

"Prosveta" prinaša zanimive
vesti vseh dan. Ali ste naročeni
na dnevnik "Prosveta"?

NOVA POSOJILA FRANCIJE
MALI ENTENTI.

Pariz, 18. sept. — Francija bo
dala mala ententi nova posojila
v skupni vsoti 800 milijonov
frankov za nakup municije.
Posojila so namenjena Jugo-
slaviji, Rumuniji in Poljski pod
pogojem, da se denar potroši za
francooski bojni material. Ogr-
ska morda tudi dobi dovoljenje,
da si liče posojilo v Franciji.

ŠPANIJA JE MUSOLI-
NIZIRANA.

Diktator Primo Rivera je organi-
ziral svojo armado in uvede
tudi črno srajco.

Port Verdes, Francija, 18. sept.
— Direktorij, kateremu načeluje
diktator Primo Rivera, je danes u-
kazal aretirati vse župane v pro-
vinci Kataloniji. — Druga vest iz
Madrida se glasi, da general Silve-
la, marošanski komisar, noče od-
stopiti kakor je dekretiral direk-
torij. Silvela je odgovoril, da ne
pripoma novega režima.

Madrid, 18. sept. — Primo Rivera
je izjavil, da bo vojaška dikta-
tura v Španiji trajala najmanj tri
mesece, nakar pride civilna vlada.

Pariz, 18. sept. — Valed stroge
cenzure, ki vlada v Španiji, je
teško dobiti pravo sliko položaja
v najnovejši fašistovski državi.
Konfuzne vesti prihajajo s špan-
sko-francooske meje. Poročila se
glase, da v španski armadi ni vse
v redu in diktator Primo Rivera
nima gladke poti pred seboj. Ge-
neral, ki niso dobili sluha v direk-
toriju, so odpovedali pokorščino
in morda pride do civilne vojne;
poveljniki španskih enot zahteva-
je zastopstvo v vladi.

Na drugi strani se gibljejo de-
lavei, ki se ne bodo morda podali
diktatorju. Na dnuernem redu se
demonstracije in stavke proti za-
piranju in izgoni delavskih vodi-
teljev; ni vse tako mirno v Špa-
niji, kakor javljajo predstavniki
novega režima.

Madrid, 18. sept. — General
Primo Rivera, predsednik direkto-
rija, je večerj naznanil, da je iz-
delan načrt za organiziranje nove
narodne armade, ki se bo imeno-
vala "Gran Somaten". Nova ar-
mada, ki bo štela 450,000 mož, bo
organizirana natančno po vzgledu
fašistovske milice v Italiji; uvede-
na bo tudi črna srajca. Kralj
Alfonso, ki podpise vse, kar ukaze
Primo Rivera, je še podpisal na-
redbo za novo armado.

Nova španska armada bo odgo-
vorna le Primo Riveri in s pomočjo
te armade bo diktator potlačil re-
volto Marčanov, "odstili" Špa-
nijo političarjev in zaslužili pri-
vatno lastništvo ter stri v krvi, če
bo treba, vsako opozicijo napram
novemu režimu.

Diktator je naznanil dalje, da
njegova vlada odslavi na deset-
tisoče civilnih uradnikov, 3000
višjih ministrov izgubi penzije in
plače onih, ki ostanejo v službi,
bodo znižane na cel štiri.

VELIK POŽAR V KALIFORNI-
JI UPEPELIL 500 HIŠ.

Vigal se je godil in v nevarnosti
so še drugi kraji.

Berkeley, Cal. — Vzhodno čez
gribe v Berkeleyju, Cal., je zavel
v oči med ponedeljkom in torek-
om silen požar, ki je kmalu objel
dva mestna distrikta in upepelil
najmanj 500 stanovanj in v obsegu
šestdesetih blokov. Požar je
upepelil stanovanjska poslopja v
najbolj izbranim kraju, kjer ne
stanujejo revni ljudje.

O amrinih nesrečah ne poroča-
jo, dasi sta zgoreli dva vsenčilski-
ni poslopji in so še tik predtem,
ko se je pogreznila streha neke
hiše, videli na nji med plameni
dva vsenčilščnika. Na pogoršču
se je širil silen gost dim, kar je
še toliko bolj povzročilo smado in
prebivalci so v pravi paniki be-
gali semintja. Strehe drugod si
mora iskati 60,000 ljudi.

Potres na Malti.

Malta, 18. sept. — Otok Malta
se je danes zjutraj močno stresel.
Prebivalci so zelo preplašeni. Na
Malti je glavna baza angleške
mornarice v Sredozemskem morju.

Belgrad alarmiran vsled
novega koraka Italije.

Imenovanje vojaškega governerja v Rimu za Reko je
izvalo veliko nezadovoljnost proti Pašičevi vladi,
katera morda pade. Pašič se je zanašal na Francijo,
dosegel pa ni nič. Napetost na srbsko-bolgarski meji.
Ameriška vlada je informirana, da so macedonski
vstahi dobili veliko množino orožja in streliva iz Italije.

Belgrad, 18. sept. — Italijanski
poslanik je danes informiral jugo-
slavnsko vlado, da imenovanje
vojaškega governerja na Reki ne
izpremeni statusa svobodnega
mesta.

Belgrad, 18. sept. — Skupščina
se odprvi v četrtak. Manjšinske
stranke se pripravljajo na burne
debate. — Časopisi poročajo, da je
Mussolini poslal Pašiču drugo
pismo, v katerem predlaga, da se
konferenca o reškem vprašanju
obnovi in da se vrši v okolici
Reke.

Belgrad, 18. sept. — Tu je za-
vladalo veliko vzemirjenje valed
uradnega poročila iz Rima, da je
Mussolini imenoval generala Giar-
dina vojaškim governerjem na
Reki in da je Italija povečala
svojo šo itak veliko armado v oko-
liču Reke. Jugoslovanski politični
krogi so upali, da Pašičeva vlada
le doseže sporazum s Italijo, ko
Mussolini ni izpolnil svoje grožnje,
da mora Jugoslavija sprajeti do
15. septembra njegove pogoje gle-
de Reke. Zda pa izgleda, da se
Mussolini res pripravlja na despe-
raten korak.

Ako se izvrši okupacija Reke
po Italijanih in konsekvantna
anektaja, je pričakovati, da pade
Pašičeva ministarstvo. Reakcija
proti Pašiču je še dovolj velika.
Mnenje nacionalističnih krogov
je, da je bila vlada preveč optimi-
stična valed dogodkov zadnjih dni,
s drugimi besedami: vlada se je
dala potegniti od Mussolinija in
preveč zaupala v pomoč Francije,
medtem ko so ljudstva Jugosla-
vije v temi glede cele stvari.

Urad na zunanje zadeve poja-
njuje, da je vojaški governer Reke
morda potreben radi notranjih
nemirov, smatra pa, da governer
bi moral biti Rečan, ne pa Italijan
iz Italije.

Rim, 18. sept. — General Giar-
dino, novi governer Reke, je pri-
šel večerj popoldne v svobodno
mesto. Italijansko prebivalstvo
ga je navdušeno pozdravilo. Giar-
dino je apeliral na prebivalstvo
naj bo mirno.

London, 18. sept. — Angleški
uradni krogi se boje, da italijan-
ski fašisti izsvojejo spopade na
Krfu in Reki pred 27. septembrom,
ko imajo izprazniti Krf, Italija bo
iskala incidente s namenom, da
ostane dal časa na Krfu. Vsek, če
tako piškov izgovor bo dober.

Angleški vladni uradniki ne
morejo razumeti, čemu je treba
Italiji toliko vojaštva v Istri in
bližini Reke, če šeli na mirno po-
ravnjanje spora kakor izjavlja. Po
najnovejših zanesljivih poročilih
imajo Italijani pet divizij vojaštva
in veliko število fašistovske milice
v okolici Reke. Imenovanje gene-
rala Giarlina vojaškim governer-
jem Reke je tudi sumljiv korak.

Pariz, 18. sept. — Tukajšnja
jugoslovanska delegacija pričaku-
je oster protest iz Belgrada radi
imenovanja vojaškega governerja
na Reki.

Prejšnji reški podpredsednik
Depoli, ki je odstopil, je v svojem
pismu, ko je naznanil ostavko,
jamo povedal, da Italijani name-
noma ubijajo trgovino na Reki in
zastopajo pristanišče v svrhu,
da napeljejo vse tok blaga za
plovbo v Trst in Pulj.

Zeneva, 18. sept. — Hjalmar
Branting, švedski delegat Lige na-
rodov, je večerj zopet mlatil po
Ligi radi njenega mrtvila v ita-
ljansko-grški aferi. Kakor je vide-
li, zbornika Lige narodov ne dela
ničesar, temveč samo debatira.

Napetost na srbsko-bolgarski meji.

Pariz, 18. sept. — Macedonske
vstabske čete pod vodstvom Todor-
a Aleksandrova, ki štejejo približno
9000 mož, se zbirajo v bližini
srbske meje, kakor poročajo iz
Belgrada. Srbske čete se zbirajo v
Nisu in ob železnici proti Caribro-
du in vojaški letalec opazujejo
gibanje na bolgarskih tleh. Kom-
i

ŽIVEŽNI IZGREDI V
NEMČIJI.

Zopet 12 mrtvih. — Ostra odred-
ba vlade proti nasprotnikom
davkov.

Berlin, 18. sept. — Predsednik
Ebert je snočil izdal odredbo, ki
določa neomejeno zaporno in de-
narno kazen ter odvzete civilni
pravice osebam, ki pripravljajo
drugim, da ni treba plačevati
zveznih ali občinskih davkov in
ki gromadijo šivilja.

Berlin, 19. sept. — Dvanaest o-
seb je bilo ubitih in mnogo ranje-
nih v Soard, provinca Branden-
burg, ko je policija streljala v
ljudsko množico v teku živelnih
izgredov.

Med industrijskimi delavci vli-
da nepopisna beda. Ker tovarne
obratujejo le nekaj dni v tednu,
je zaslužek delavcev tako majhen,
da si ne morejo niti enkrat kupiti;
povprečno dobi nemški delavec
25 centov v ameriški valuti za cel
teden.

Drugi izgredi so bili večerj v
Frelburgu na Badenakem. Tudi
tam je policija streljala na delav-
ce in ubila enega, več drugih pa
ranila.

Politični položaj v Nemčiji je
nepremirjen. Izlet pišejo, da
je Polnovejskega kralja zadnje
dalje podria sedaje upanje na
mirno rešitev porušnega vpra-
šanja.

Deževje, nova šiba za
Japonce.

Nalivi v Tokiju in Jokohami ovi-
rajo seliganje mrličev.

Kobe, Japonaka, 18. sept. —
Silne plohe in nalivi dežja, ki ob-
iskujejo dnevno porušena mesta
in vaal v potresni coni Japonaka,
so nova nesreča za nesrečne pre-
bivalce, ki večinoma bivajo v šo-
torih in barakah, na tlače jih pa
je brez vsake stebre.

Deževje zelo ovira rešitveno de-
lo, gradbo barak in šikanje ras-
valin, posebno iskanje mrličev, ki
raskirajo grozen smrad v ru-
kavinah. Slabo vreme tudi ovira
seliganje trupel v Tokiju in Joka-
hami, kjer jih še leži na kupe.

Japonci so zelo hvalešni Ame-
ričanom za poslane potrebščine in
hitro pomoč v prvih dneh kata-
strofe. Ameriške bojne ladje se
še vedno aktivne v prevažanju
ljudi iz Tokija v Osaiko in Kobe.

Itali so streljali na neko srbsko
letalo, ki je plulo nad bolgarskim
teritorijem, toda niso ga zadeli.

"Temps" poroča, da je zdaj
tudi ameriška vlada informirana
o tajnem pošiljanju orožja in strel-
iva v Bolgarijo po Črnem morju
"iz nekega pristanišča ob Sredozem-
skem morju". Po teh informa-
cijah je Bolgarija dobila 250,000
pušk, 800 topov, med katerimi je
50 baterij težkega kalibra, 4000
strojnic in 20,000 avtomatičnih
pušk.

Drugo poročilo se glasi, da je
general Lazarov, vrhovni povelj-
nik bolgarske armade, v tajni
zvezi s Todorom Aleksandrovom
in da bodo bolgarske redne čete
pomagale macedonskim komita-
šam, če pride do konflikta. Mace-
donski agitatorji pripovedujejo
komitaštem, da je Mussolini njihov
velik prijatelj, ki jim bo pomagal
kakor hitro komitaši začno ofen-
zivo v Macedoniji.

Belgradska vlada je posvarila
Bolgarijo, da bodo jugoslovanske
čete prekorale bolgarsko mejo
ob prvem vpadu na srbska tla.
Bolgarska vlada je apelirala na

Posiljanje denarja v stari kraj brzjavno in drugače.

NAJHITREJŠI NACIN za pošiljanje denarja je brzjavno. Dostiznat je vsled najnižnosti tak naliin nujno potreben. V ta namen je naša banka organizirala posebno sveto in je sedaj pripravljena za točno izvrševanje denarnih nakazil v Jugoslaviji, Italiji in drugod in sicer v dolarjih, dinarjih, lirah, ali kakor pač potrebe zahtevajo.

HITER NACIN za izvrševanje denarnih nakazil za stari kraj je tudi potom kabel-pisma. To se pravi, da gre nekakšno čes morje po kabelu in potem po pošti naprej. Pristopljina za tako kabel-pismo je \$1.00.

DOBER IN NAVADNI NACIN za pošiljanje denarja je potom pošte. Mi imamo svoje lastne svete v starem kraju s zanesljivimi bankami in pošto in naše pošiljave so dostavljene točno in brez vsakega odbitka. Frejzmannik dobi denar na svoj dom, ali na svojo domačo pošto.

NAŠA POSEBNOST JE POSILJANJE V JUGOSLAVIJO dolarjev ameriških, bodisi po brzjavi ali po pošti. Ne pozabite tega!

NAŠE CENE so vedno med najnižjimi. Prepričajte se!

POTOVANJE. Vse pošte za potovanje v stari kraj, ter tudi za potovanje od tam sem, kakor tudi vse druge pošte tlečice so starega kraja. Vam najboljše eekrbi naša banka.

Denarne pošiljave in vse druga pisma naslovite na

Zakrajšek & Čošark

70 — 9th Ave.,
New York City.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naslovi: Zedinjene države (zaven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za izposojnino \$5.00.

Naslov za vso, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2857-58 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v objavi: 1. pr. (Avgusta 31-23) poleg valoga imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Poslovite se pravčasno, da se vam ne urovi list.

ZLATO, ZLATO ŠE NI IZGUBILO SVOJE STARE PRIVLAČNE SILE.

Zlato ima še danes tako privlačno silo kot v dnevih 1848, ko so ljudje iz vseh krajev sveta drli v Kalifornijo, da hitro nagrabijo zlata in se bogati vrnejo domov.

Iz Anchorage v Alaski so te dni poročali, da so odkrili zlato ob reki Toklat v Alaski. Ponev vrže za štiri dolarje zlata, je pripovedovala brzofavka. Reka je oddaljena šestdeset milj od alaskanske železnice. Komaj se je vest o novi najdbi rumehe kovine razširila med ljudmi, že je bilo vse na nogah in na potu proti reki Toklat. Iz Nenane so ljudje drli kar trumoma na novo zlato polje, da hitro obogate. Ponovili so se dnevi leta 1887 in leta 1896, ko je vse drlo v Alasko in kasneje Klondike. Mnogi so takrat našli prerani grob v mrzlih severnih krajih, drugi so za spomin prinesli nazaj ozeble ude mesto zlata. Starejšim ljudem so ti dogodki še dobro v spominu, kljub temu pa niso ljudi izučili.

Več ko devetnajst sto let je minilo po Kristovem rojstvu in v sv. pismu je zapisano, da pojde ložje veblood skozi živinkino uho, kot bogatin v nebesa. Ali kadar se odkrije zlato, takrat ljudje hitro pozabijo, kaj je zapisanega v sv. pismu in so pripravljeni dati nebesa za košček zlata.

Ljudje so pač ostali ljudje kot v poganskih časih in krščanska vera jih ni skozi stoletja poboljšala za las. Gospodarski sistem je tak, da kdor je bogat ima moč, njega vse spoštuje, reveža pa vse prezira. Ravno tako je kot ob Kristovem rojstvu. In pridejo ti prepovedniki krščanstva in pripovedujejo za koliko so poboljšali svet in iz njega izstrebili slabe človeške navade. Sedanje odkritje zlata v Alaski pokazuje, da krščanstvo ni prav nič poboljšalo ljudi. Ravno tako so lakomni, kot so bili v svetopisemskih časih. Ravno tako se boje pekla, kot takrat ko so krščanski prepovedniki pričeli oznanjvat, da pridejo lakomniki v pekel, bogatini pa v nebesa ne morejo.

Ljudje so se spreobrnil le navidezno. Bogatin daje vbogajme, toda ne vsak. Gleda, kako bo pomnožil svoje premoženje, da se odkriža pekla in si pridobi izveličanje, pa gradi cerkve, altarje in daruje cerkvi. Prav tako je kot ob času poganskega Rima, ko so bogatini zidali tempelje bogovom in jim darovali, da so poganski duhovni dobro živeli in pri tem podpirali bogatine s svojimi nauki, češ, da je šiba bogov, ako navadno ljudstvo trpi, dasiravno je bilo očividno, da je vsega ljudskega gorja kriv tedanji gospodarski sistem.

In če kdo dandanes pričakuje, da bodo cerkve rešile pereče socialno vprašanje, lahko še veliko tisoč let čaka na rešitev socialnega vprašanja, kajti cerkve niso delale še nikdar na to, da se spremeni gospodarski sistem v interesu trpečega ljudstva.

Kdor sam zbira zaklade v svojem lastnem interesu, ne daje drugim ljudem zgledov, da naj jih nikar ne zbirajo, kot jo je imelo ob Kristovem rojstvu, ker ni tukaj zgledov

Za to pa ima zlato še dandanes tako veliko privlačno silo, kot jo je imelo ob Kristovem rojstvu, ker ni tukaj zgledov, in sicer dobrih zgledov na strani onih, ki trdijo, da so njegovi nasledniki in namestniki na zemlji.

Tudi Kristovi nasledniki in namestniki ljubijo zlato. Stopimo v palače cerkvenih glavarjev in prvakov in prepričali se bomo, da ravno tako ljubijo zlato in bogastvo, kot oni Alasčani, ki so drli proti reki Toklat, ko je došla prva vest, da se nahaja zlato v pesku reke v večji množini.

Rumena kovina ima še svojo staro privlačno silo in imela jo bo, dokler bodeta blagovna produkcija in distribucija vršili v interesu lastnikov produkcijskih in distribucijskih sredstev, mesto v splošno ljudsko korist. Vere ne morejo razveljaviti vrednosti zlata. Vrednost zlata bo odpravljena, kadar bo spoštovan človek, ki dela s svojimi rokami ali možgani, in bo vrednost njegovega dela ostala njemu.

In kadar se odpravi vrednost zlata in se nadomesti z vrednostjo dela, takrat bo še le odpravljena revščina med ljudstvom, ki dela in gara in s svojim delom skrbi za udobnost majhnega števila ljudi. In ljudje se ne bodo prav nič jokali, da je odpravljena vrednost zlata, kajti napočila bo doba splošnega ljudskega blagostanja.

Liga narodov in Lloyd George.

David Lloyd George, prejšnji ministar, ki je bil eden glavnih avtorjev versajke mirovne pogodbe in ustave Lige narodov, maha še nekaj časa po svojem lastnem otroku (pogodbi in Ligi). V svojem najnovejšem članku, ki je objavljen v Hearstovih listih, piše med drugim:

"Vulkan, ki se je tako nepričakovano odprl na jadranskem pribežju, je zaenkrat prenehal s delavostjo; tok lave se je ustavil in omejil na Krk. Signor Mussolini še ni napovedal vojne Ligi narodov. Menda zato ne, ker se je Liga odpovedala svoji oblasti na korist svetu poslanikov.

Jeli incident končan ali ne, zavisi od tega, dali miali Italije obdržati Krk. Zdaj še ni jasno, dali bo signor Mussolini dal nazaj Krk vzdle temu, če se Grčija povolja v blatu in prahu pred njim, da zadosti njegovi sveti časti. Ako zapusti Krk s svojimi sto milijon lirami tedaj bo cela afera hitro pozabljena in trdno evropsko oko se zopet obrne nazaj na Poruhrje, razen če vulkan Mussolinin ne začne bruhati kje drugje.

Podzemeljsko grmenje v severnem Jadranu je vedno bolj glasneje in arditelje. Reški krater bo morda v nekaj dneh ponovno metel iz sebe ogenj in curke lave katerih ne bo mogoče tako hitro ustaviti kakor one na Krku.

Če Italija ostane na Krku ali udari na Reko pod to ali ono preveso, tedaj dobi Evropa — da rabim svoj metafor — dva nova in velika tura poleg starih gnojnih izpuščajev, ki jo mučijo. Uhor, Evropa! Kako more še upati na okrevanje v prirodi takih bolezni v svojem telesu!

Naj se pa zgodi na Krku ali Reki kar hoče, nesrečni dogodki v Ženevi ne ostanejo brez težkih posledic. Liga narodov je doživela težak udarec, katerega ne prenese izplepa. Izgubila je pravico posredovanja v sporu med dvema članicama. Članica Lige, ki je provocirala spor s vojnim činom, je sama udarila Ligo po glavi in ji odvzela oblast posredovanja. In druga velika članica, vodilna država v Ligi, je postavila načelo, da Liga ne sme posredovati, kadar je prizadeta čast take države. Katera država še ni začela prepri na podlagi prizadete časti?"

Jugoslavija in Angličji.

Z ozirom na Radičovo bivanje v Londonu se mnogim vstavlja samo od sebe vprašanje: Ali imajo Angličji interes na tem, da se zanimajo za naše razmere in kakšen je ta interes?

Za vsakega, kdor se peša s politiko, je jasno, da se nobena država na svetu ne bo vtikala v naše razmere iz gola ljubekoljublja. V Južni Srbiji se lahko koljuje med seboj Turki, Srbi in Arnavti kakor se hočejo, po vendar zaradi enega ali drugega ne bo pošil niti en angleški ali francoski strel, če tega ne veva lastna angleška ali lastna francoska korist.

Angličji so bili tisti, ki so financirali svetovno vojno. Za vzdrževanje svoje lastne milijonske armade in za podporo svojih saveznikov so morali Artrovati silne milijarde v zlato. Sami pa so imeli premalo denarja in zato so bili prisiljeni izposoditi si potrebne svote v Ameriki. Angličji so dolžni danes Amerikancem okoli 15 milijard nemških mark v zlato.

Toliko zlatega denarja pa tudi bogata Anglija nima in ga menda na celim svetu sploh ni. Take svote je treba odalužiti ali s blagom ali s delom.

Angličji morajo torej gledati na to, da s trgovino, s prodajo industrijskih izdelkov in raznega blaga iz kolonij toliko zaslužijo, da morejo leto za letom svoj dolg polagoma poravnati.

Največji odjemalec angleškega blaga je bila pred vojno Evropa, zlasti Nemčija. Evropa pa je danes gospodarsko uničena in razrujena, in ta nered v Evropi in gospodarsko onemoglost Nemčije pripisuje angleško javno mnenje opravljeno ali neopravljeno francoski reparacijski politiki in francoskemu militarizmu. To je varok one velike nespetosti med Anglijo in Francijo, ki se danes kakor reče nit vije skozi vse evropsko politiko. Angličji pravijo: "Če ne bi Francozi Nemcem tako pritiskali, bi mi lahko Nemcem prodali za milijarde blaga, angleška

trgovina bi cvetela in dolg Ameriki bi se dal lahko odplačevati. Ker pa Francozi od svoje politike ne popuste, jih moramo smatrati za svoje nasprotnike in za nasprotnike moramo smatrati tudi vse njihove zaveznike."

Med francoskimi zavezniki se nahaja tudi Jugoslavija. Zato je čisto logično, če pravijo Angličji glede naa: "Angleški interes zahteva, da Jugoslavijo ali potegnemo od Francozov na svojo stran, ali pa je tako oslabimo na sunaj in na znotraj, da nima kot francoska zaveznica ne bo nevarna."

Oslabiti se da vsaka mala država finančno. Oslabiti se da s netenjem notranjih preprirov. Pridobiti se da s tem, če pospremam kakšno stranko, ki jo smatram za toliko čvrsto, da pride danes ali jutri do odločilnega vpliva v državi, da takrat zavije nvanjo politiko v drugo smer.

Na podlagi ravnokar povedanega bo še lažje razumljivo zanimanje Angležev za Radičovo stranko. So pa še druge okolnosti, ki spajajo Radičove interese s angleškimi.

Rekli smo že, da morajo Angličji z vso silo delati na to, da prodajo kolikor mogoče svojega blaga v Evropo. Nastane vprašanje: Kako pa naj konkurira angleško blago s domačim blagom v državah srednje in jugovahodne Evrope, če stoji pri nas na vsaki dva uri železniška vožnje nova carinarnica?

Za razvoj velike trgovine je predpogoj prost promet. Prost promet pa je mogoč le v velikih državah zvezah ali v federacijah. Velika federacija slasti podonavskih držav mora biti torej za angleške trgovce nekaj simpatičnega. Zato je v angleškem interesu, če podpirajo tiste politične skupine, ki imajo v svojem programu federacijo, kajti federacija pomeni mir, pomeni red, pomeni prosto trgovino in napredek na vseh straneh. — Po "Avtonomistu".

Izjave zvozne promogovne komisije.

(Leland Olds za Fed. Press.)

Nemožnost svezne premogovne komisije, da bi predložila določbe predloge za ustvaritev pokoja na poljih mehkega premoga, pravi komisija v zadnjem svojem poročilu, da je radi perečega spora med delavstvom in podjetništvom, katerega ni mogoče uduliti. Dekler borba med rudarsko organizacijo in neunijskimi operatorji po Zapadni Virginiji, Kentnekyju in Illinoisu ne pride do konca ter ne bo ustvarjen pokoj med obema strankama, toliko časa bodo nastajali nesporazumi in nasilni isbruhi, kot so se še dogajali v teh treh državah.

Bitka v Herrinu meseca junija 1922 v južnem Illinoisu, prvi poročilo, da je bil dogodij, povzročil naravno radi razsednega boja, radi katerega pade odgovornost enako na rudarje kakor na operatorje in njih uradnike. Komisija slika rudarjev iz okraja Williamsona, kot boročo se skupino, ki si hoče obdržati unijo, katere jim omogoča dostojno življenje.

Okraj Williamson je po poročilu komisije skrajno patrijotičen in se je kot takega dobro izkazal v svetovni vojni. Ljudstvo tega okraja je inteligentno, tijudno in zelo verno, nič ne da na brezverze in se tudi hoče ob vsaki priliki, če potreba, izkazati, da so dobri in patrijotični ameriški državljani.

"Ko je pričelo cveteti rudarstvo po teh pokrajinah," pravi poročilo, "je bilo pričeto za ljudstvo prav na izkoriščevalen način. Profit je bil edini upoštevani vredni predmet, na življenje in zdravje delavcev niso dali. Može so delali po rudnikih do kolena v vodi in plin je napolnjeval prostore po neopreženih rudnikih, kjer je bil zrak tako težak in satohel, da bi tudi najbolj zdrav človek na mogoč vztrajati dolgo, ne da bi zbolel. Nikakega odškodninskega sakona ni bilo, ki bi varoval delavce, nezdode so se prihajale neprestano, a nikakega sakona ni bilo, s katerim bi delavci lahko nastopali proti podjetnikom in zahtevali odškodnino ali izboljšanje varnostnih odredb. Nikar niso imeli rudarji od podjetnikov kot trpljenja, zato pa niso gojili do njih drugega kot gnjev, sami bili obupani. Povprečna plaša rudarjeve je bila od 1.25 do dveh dolarjev na dan. — Pa pridobili so unije v letih 1898 in 1899. Mir in zadovoljstvo se je naselilo med rudniki prebivalstva in tibe trzadevoljno so živeli od tistega časa. Sprejet je bil odškodninski

Meteoriti.

Članstvo S. N. P. J. je pravkar zaključilo, da se glavni odbor voli s splošnim glasovanjem vsake dve leti. Nič več ne bo volitev na konvencijah. Volitve gl. odbornikov so zdaj direktna zadeva članov, ne več delegatov. Nov korak, nov eksperiment v demokraciji naše velike jednote.

Naša jednota je zopet prva, ki je storila ta korak; druge jednote in zveze bodo sčasoma sledile. Naša jednota je vedno prva, ki gre s duhom časa naprej.

Prva je bila centralizirana bolniška podpora. Potem je bilo lastno glasilo in referendum. Joliet-ska jednota je ravnokar na svoji konvenciji v Clevelandu sprejela obliko referenduma, kakršnega je S. N. P. J. sprejela pred več ko desetimi leti. (Zapisknik cleveland-ske konvencije KSKJ. dokazuje, da so nekateri delegatje pridno prečitali pravila SNPJ., predno so šli na konvencijo.)

Potem je prišla enakopravnost članke, dnevnik, nov sistem nadzorstva in praktičnega knjigovodstva. Knjiševna matica in mnogo drugih stvari. Naša organizacija bo — upajmo — prva, ki bo imela lastno zavetišče in tiskarno.

Nam ni treba streljati is možnarjev, kadar pride par sto novih članov ali kadar je bil prvi milijon premoženja v blagajni. Fakti, delo samo govori o silajnem napredku naše Esenpeje.

Arthur Brisbane, komentator dnevnih dogodkov, ki vseh povzka pametno, nato pa deset kadastih, je zapisal te dni krilato neumnost, ki se čita: Italija je opravljena do Reke zato, ker so Rimljani, dodje Italijanov, civilizirali vzhodni breg Jadranskega morja pred več ko dvesto leti.

Če je Brisbaneova logika korektna, tedaj je Mussolini opravičen ne le do Reke, vse Dalmacije in vseh krajev do Donave, temveč tudi do Francije, Nemčije do Rone, skoro vse Španije in Anglije, kajti njegov ded Julij Cesar je s svojimi armadami osvojil, oropal in "civiliziral" vse te kraje.

Kadar se blamira kak obekurne, katerega nihče ne pozna, ni nič posebnega, kadar pa se blamira moč, kot je Brisbane, ki velja za najboljšega političnega kritika v Združenih državah in ki za svoje članke prejema \$100,000 letne plače — Brisbane, sin ognjevitiga socialist! — tedaj je to škandal prve vrste za ameriško inteligenco.

Takoj po vojni je plug, ki para Evropo, metal brazde na levo,

sakon sa delavce. Plače so poskočile na sedem do petnajst dolarjev dnevno, izboljševanje varnostnih odredb se je kar vrstilo, nekaj valed pritiska unije, nekaj radi državnih zakonov. Izboljšalo se je življenje med družinami rudarjev, rudarska naselišča so uspevala, dobila so moderne javne naprave. V okraju Elvi 13,000 rudarjev in 62 odstotkov izmed njih lastuje svoje hiše in večina izmed njih avtomobile. Vsa rudišča so unijaka. V unijo varujejo kot v nakako rešiteljice, kajti zavedajo se, da jim je ona izboljšala življenje in prinela vse udobnosti. Unija jim je nadvse, več kot država, kajti država jim sama ni dala ničesar, temveč vse so morali pridobiti a unijo. Če so bili v potrebah in nadlogah, ni jim priokročila na pomoč država, pač pa unija. Skušajo sicer biti dobri ameriški državljani in take so se izkazali med zadnjo vojno, ali kolikor imajo udobnosti, se zavedajo, da so jih dobili od unije, pa ne od države."

Poročilo svezne premogovne komisije tedaj opisuje, kako se je priklatlila Južno Illinoiska premogovna družba v mirni okraj med miroljubno ljudstvo kot kak izvalce iz tujine, ki hoče, da bi se temu ljudstvu zopet godilo slabo in bi bilo zopet zvezano v stare vezi kaj nekdanj. V poročilu pravi: "Ni dvoma, ki je podjetnik južnollinoiske premogovne družbe sselal s obratovanjem rudnika s klubovanjem uniji, da je vedel, kaj s tem pripravlja, da je povabil še najete pretepače in najel strelec. Povzročil je ogorčenje in odpor. S tem, da je pričel obrat s neunijskimi ljudi, je pokazal, da ne priznava več unije in množice rudarjev in prebivalstva iz različnih krajev je to nedvomno smatrala za pojav, ki vodi nazaj v neznoza razmera, kot so vladala prej, ko še ni bilo unije. Zato so se pa upali."

"Pa morda bi se bilo še vse

zdaj jih pa meče na desno. Evropa je v perijodi fašistovskih "revolucij".

V Španiji, deželi klasične reakcije, se je pravkar odigrala takalažirevolucija. Kakor v Italiji, Grčiji in Bolgariji. Fašisti v raznih državah imajo različne programe, ampak glavna nit je bistveno povsed enaka: potlačiti organiziran proletariat in zadržati socialno revolucijo.

Kakor kažejo znamenja, je zdaj Nemčija na vrsti. Kot ni nemška marka vredna, da bi jo pes zmočil, tako ni nemška republika a svojo parlamentarno vlado vredna niti ene marke, izvemži če se nemški proletariat zdrami ob dvanajsti uri in stiane vse svoje pesti. Tega znamenja še ni na obzorju.

Zadnji teden je bil izreden mraz po Ameriki; slana in aneg sta naredila veliko škodo. Kdo je kriv? Saj veste!

Očak Bryan je nekje rekel, da je bogastvo bolezen. Če je tako, smo delavci najzdravejši ljudje na svetu.

Listi poročajo, da je bilo nekaj ameriških, angleških in francoskih misijonarjev ubitih pri potresu na Japonskem. Kazen božja!

Pater Zakrajšek, ki se je pred nekaj dnevi vrnil iz Moskve, poroča, da je videl silne straže okrog Leninsve palače, silne straže okoli Trockija in silne straže okrog postelje alchernega boljševika. Iz kratka: ruski boljševiki imajo 180 milijonov telesnih stražnikov. Potrjeno!

Ako suneš koga s pestjo v obraz na cesti ali kjerkoli, si krivitelj zakona in zaprg te v ječo, če nimaš dovolj denarja in prijateljev, da se izmažeš.

Ako pa najameš dvorano ali areno na odprtem (zadnje čase tudi cerkev), odrediš visoko vstopnino in potem biješ svojega nasprotnika toliko časa, da obleži, ai junak, kateremu ni para v deželi in policija, namesto da bi te zaprla, skrbi za red-med gledalci, da ne pobesne veselja, ko gledajo pretep.

Nekaj čez 60,000 oseb je posetilo Fildov muzej v Chicagu v enem mesecu, zadnji Dempsey-Firpov pretep v New Yorku je pa gledalo 90,000 ljudi, ki so plačali poldrug milijon dolarjev vstopnine! To je civilizacija!

Franciskanaki koritarji, ki ti skaajo skebaki listič, imajo "črne na belem", da se je obehil rojak Tone Osdredkar v Prosveto v Lepu. Črno na belem! Črno je tako veliko, da se belo nič ne vidi; vse, kar imajo, je črno.

K. T. B.

mirno isteklo, a umorjenje treh unijskih ljudi, ki so ga izvršili najeti pretepači je vžgalo v mirnem prebivalstvu pohlep po maščevanju, da kaznuje krivce, ker se oblasti same niso prizadevale, da bi bili kaznovani. Unijski rudarji so se tudi dobro zavedali, da je družba privedla v ta okraj dobro oborožene pretepače in po poklicu stavkare, ki so bili ob vsaki priliki pripravljeni streljati nanje."

Gospodinjski kotiček.

Filol v omaki. — Filol v stroju očisti vseh niti, zreži ga na koščke in skuha v malo slani vodi. Ko je skuhan, ga daj na sito. Nato stopi maslo in prida malo moke za prežganje. Ko je prežganje gotovo pridaj filolove vode in kuhaj. K temu pridaj drobno sesekljane čebule; soli in malo limoninega soka. To omako kuhaj da bo gosta kot srednji močnik in poljubno okisaj s limoninim sokom. Ko imaš sok gotov pridaj zraven skuhano strožje in kuhaj še nekoliko.

Filol v strožu. — Očisti ga us obeh straneh mogočih niti in zperi, zreži na drobne koščke in ga daj na ogenj s koščkom masla, soli, vodo in listi od filolove rastline. Pusti, naj se tako kuha. Ko je že skoraj kuhano, primešaj nekoliko moke in sesekljane petrušilja ter vse skupaj mešaj, dokler ni kuhano.

Filolov močnik. — Najboljši je olučen filol malo prej kot dezori. Skuhaj ga v slani vodi in ko je mehak, pretlači skozi sito. Nato stopi masla in prida drobno sesekljano čebulo. V to daj skoti sito pretlačeni krompir, malo filolovih listov in soli ter mešaj, da postaja kakor močnik. Ako ti ostaja prečisto, predno poslaš na mizo, oprši nekoliko s moko in še parkrat premešaj.

~~~~~

[illegible]

GROZDJJE!
GROZDJJE!

Ako želite prav dobro kapljico vina, tedaj si naročite takoj grozdje pri nas. Kakor vsako leto, tako tudi letos imamo na razpolago najboljše vrste grozdje, ki raste v pasu solnčenatih hribov Kalifornije. Zopet smo prejeli veliko zalogo krasnih raznovrstnih LITERNIH steklenic iz stare domovine in jih razpoložljamo dobro zapakirane po pošti v vse kraje Združenih držav. Cene so sledeče:

1/4 litra	40c
1/2 litra	90c
1 liter	\$1.50
2 litra (Štefan)	\$1.90

(Manj kot tri steklenice ne pošiljamo.)

Bariglice drže po 5 in 6 litrov \$1.50	
Hrastovi sodi iz najfinejšega lesa:	
10 galon	\$3.00
15 galon	\$4.00
30 galon	\$5.00
50 galon	\$6.00

Fine starokrajake plankče po \$3.00 in večje po \$6.50.
 Importirane puške iz Nemčije za jago 22 in 32 kaliber \$8.00.
 Z naročnino vred pošljite vsaj tudi denar ali pošto nakaznico.

Naslov napišite samo:

STEPHEN STONICH, CHISHOLM, MINN.

Največja zaloga krasnih Lobasovih harmonik, raznovrstne po-
 listvo, tiskaršine in Bakrene kotle razpoložljamo na vse kraje.

**NAJVEČJA SLOVENSKA
 ZLATARSKA TRGOVINA**

Frank Černe,

6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapetavnice, diamantne
 prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatnino po nizki ceni.

PODRUŽNICA

Columbla Gramofonov

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Predajamo na lahke
 mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se Vam pošlje brezplačno,
 ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago.   Najnižje cene.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je

Narodna Tiskarna

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem,
 kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tisk-
 vine za društva in trgovce.—"PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

ĐENAR V STARO DOMOVINO.

Za Jugoslavijo:		Za Italijo:	
100 dinar	\$ 1.40	100 lir	\$ 1.50
1000 dinar	11.80	500 lir	23.50
10000 dinar	118.00	1000 lir	46.80

[illegible]